

Hoa Trang

Phạm Thành Châu

Tốt nghiệp trường Hành Chánh, hấn về Thừa Thiên, được tỉnh đưa về làm việc tại các quận thôn quê, lòng vòng hết quận này đến quận khác. Quận cuối cùng trước khi hấn lên cao nguyên là Nam Hòa, một quận, địa giới rất rộng, bao gồm một phần dãy Trường Sơn mà dân số chỉ độ sáu nghìn. Quận lỵ là chợ Tuần, quận đường là ngôi nhà nhỏ. Ngoài tay quận trưởng trên chi khu thỉnh thoảng ghé vào, còn lại chỉ có hấn và vài ba nhân viên, mấy cái bàn ghế, một máy đánh chữ... chẳng khác gì một trụ sở ấp.

Quận Nam Hòa cách Huế dặm bảy cây số, quận nghèo không có công xa. Tỉnh cấp cho hấn một chiếc xe gắn máy Honda. Quận Nam Hòa và một phần quận Hương Thủy tập trung hầu hết lăng tẩm, chùa chiền của Huế, cảnh trí u tịch, nên thơ. Lăng Tự Đức, lăng Minh Mạng, lăng Khải Định, lăng Thiệu Trị, chùa Từ Hiếu... Về mùa hè, các cô cậu sinh viên, học sinh tụ tập, sinh hoạt, vui chơi nơi các lăng tẩm, chùa chiền. Đẹp nhất, nên thơ nhất là rừng thông mênh mông, bạt ngàn trên đồi Thiên An. Những buổi sáng cuối tuần hấn thường chạy xe lên các nơi đó, một mình lang thang ngắm cảnh, đến trưa, ghé một quán ăn bên đường cho bữa ăn đơn sơ rồi về Huế xem phim, mua sách báo về nhà trọ nằm đọc, thư giãn... Thế rồi, một hôm, hấn lên chùa Từ Hiếu, dựng xe, ngồi khuất sau một góc cổ thụ, nhìn vợ vẫn cảnh vật chung quanh. Tính hấn thích tĩnh mịch nên với buổi sáng êm ả, vắng vẻ như thế, hấn có thể ngồi hàng giờ, lắng nghe tiếng chim hót, tiếng chuông chùa vang vọng, ngân nga để mặc cho tâm trí chìm đắm trong hạnh phúc của hư vô.

Trong lúc đang mơ màng thì hấn nghe tiếng xôn xao của những cô gái

- Xe của ai mà bỏ ri hè?

Tiếng một cô khác

- Ai mà bỏ, người ta đi chùa lạy Phật
- Tụi mình trong nó ra, thấy ai lạ mô?
- Hay là của các thầy để quên ngoài ni. Để tao dẫn ra sau chùa

Biết các cô làm nên hấn vội đứng dậy, kêu lên

- Thưa các chị, xe của em!

Các cô giật mình sợ hãi, nhưng khi thấy hấn, mặt mũi hiền lành ra người có học nên các cô yên tâm

- Eng ni (anh này) làm chi ngồi đây, rình ăn trộm chuông chùa phải khôn?
- Dạ không, em ngồi chơi
- Chơi với ai?
- Dạ. Em chơi một mình

Tuy cách đối đáp của hấn không được lượng thiện, nhưng các cô ý đồng nên bạo dạn. Các cô nhìn hấn, xì xầm điều gì có vẻ quan trọng, ngạc nhiên lắm

- Tao nhớ có thấy hấn ở mô đó?!
- Tao cũng thấy quen quen

Con gái thường e lệ, rụt rè nhưng khi đi chơi chung với nhau, họ trở nên bạo dạn, gặp con trai đi một mình thì xúm nhau ăn hiếp, chọc ghẹo để vui cười với nhau. Một cô, như là đầu đàn, đứng chống nạnh, làm oai với hấn

- Eng tên chi?

Hấn làm bộ sợ hãi

- Dạ. Em tên Phó Nam Hòa
- Eng ở mô tới đây?
- Dạ. Em từ trong Nam ra đây

Một cô nói

- Đưa mô ưng anh chàng ni thì hỏi gốc gác mà về làm dâu. Làm dâu trong Nam sướng lắm đó nghe. Mẹ mẹ chồng tốt lắm!

Cô vênh mặt

- Nghe giọng nói thì biết rồi. Nhưng tôi muốn biết rõ, eng sinh ra từ nơi mô? Khôn phải nơi eng làm việc. Có hiểu khôn?

Hấn nhe răng cười

- Em trả lời, nhưng chị đừng đánh em
- Chưa đánh mô. Nói đi!

Hắn làm bộ gãi đầu

- Dạ. Thật khó nói tên nơi em được sinh ra! Em được sinh ra từ cùng một chỗ với chị đó!

Các cô ngó ra rồi bồng đồ mặt, đập vai nhau cười rũ rượi. Một cô, trông có duyên, đôi má ửng hồng vì cười nhiều quá, nói với cô đầu đàn

- Đáng đời mi chưa, Tiểu Thu? Nghe giọng miền Nam, mi tưởng dễ ăn hiếp. Lù khù vác lu mà chạy đó mi nà!
- O! Cái con Khánh Trang ni! Chưa chi mà đã bình người ta! Mi ưng eng thì ta gả eng cho mi đó. Mi muốn hỏi chi thì hỏi đi, nhưng coi chừng. Miệng lưỡi eng ta không vừa đâu

Cô này, trông hiền lành nhưng cũng làm bộ dữ dằn, hỏi hắn

- Vợ con để mô mà đi một mình?

Cô lúc này lại lên tiếng

- Con ni vô duyên, tự nhiên hỏi vợ con người ta
- Lại mi nữa! Tao hỏi cho mi đó mi nà. Nè, tôi cho eng biết, có vợ con rồi thì về ru con, đừng đi ve gái mà chết nghe eng! Có người yêu rồi cũng không được ve gái. Ủa. Ngó chi tui mà mặt mũi khờ đặc ra rứa hè?
- Dạ, Mới thấy chị mà em đã mất hồn, mất vía. Chị đẹp thất kinh luôn!

Cô cười, đôi mắt đen sáng lên, cảm động và hãnh diện, nhưng rồi làm nghiêm

- Tôi hỏi rằng eng không trả lời? Vợ con mô?
- Dạ. Vợ ở đây
- Eng nói rằng? Vợ eng có mặt trong tui tui hả?
- Dạ. Đúng rồi. Vợ em là cô đẹp nhất trong các chị ở đây
- Tui ni đưa mô cũng đẹp. Eng chỉ coi. Đưa mô là vợ eng?

Cô quay hỏi các bạn

Đưa mô là vợ eng ni thì ra mà dất về. Lấy dây mà cột vô chân giường, đừng thả rong mà có ngày mất chồng

Các cô đồng loạt giơ tay “Chồng của tui!” Cô hỏi hắn

- Răng (sao) eng nhiều vợ quá vậy? Máy ông vua chết sớm vì nhiều vợ quá đó eng nà!
- Em chỉ có một vợ thôi. Các chị ưng em mà giơ tay lên chứ em chỉ có một vợ thôi
- Vợ eng là đưa mô? Chỉ coi!

Các cô cười ngật nghẹo, chỉ tay vào ngực mình, gật gật đầu

- Em nè!

Hắn cũng giả bộ nhìn từng cô để tìm vợ rồi bất ngờ chỉ vào cô Khánh Trang

- Dạ. Vợ em đây!

Cô la lên “A” rồi bước lùi

- Ba mạ ơi! Mới gặp lần đầu bữa ni mà eng tỏ tình bắt tử rứa hè?

Hắn trả lời kiểu tiểu thuyết ba xu

- Dạ. Gặp em từ muôn kiếp trước

Các cô lại cười nói xôn xao, phá tan cảnh nghiêm trang, tỉnh mịch nơi cửa thiền. Cô đầu đàn, Tiểu Thu, hỏi

- Eng có đi học không? Mặt mũi sáng sủa, đẹp trai mà ve gái kiểu rẻ tiền như rứa?
- Dạ. Em có đi học. Thừa mấy chị
- Học trường mô?
- Dạ. Trường Hậu Bỏ
- Trường chi mà lạ rứa?
- Mấy chị không biết trường đó đâu. Nhưng em nghỉ học rồi. Em làm công chức sống qua ngày
- Công chức là chức gì?
- Chức đồng tri huyện
- Chức chi mà lạ rứa?
- Là phụ tá cho quan tri huyện. Bây giờ gọi là ông phó quận

Cô ta gật gù

- Làm chi cũng được, miễn có tiền nuôi vợ con là tui này gả Khánh Trang cho eng

Rồi cô hỏi cô kia

- Khánh Trang. Mi có ưng eng ni không mi? Không ưng thì nhường eng cho tao
- Răng mi biết tao không ưng mà giành chồng của tao?

Các cô vỗ tay kêu lên

- Làng trên xóm dưới ơi. Ra mà coi! Vợ lớn, vợ bé đánh nhau giành chồng ni!

Đúng là một buổi sáng vui chơi ngoài trời lành mạnh, tươi trẻ, đầy tiếng cười. Cô Tiểu Thu nói với hắn

- Cám ơn eng đã đóng góp với tụi này một vở kịch vui. Kịch đã hạ màn rồi. Eng có thể đi chỗ khác cho tụi này được tự nhiên

Hắn ngồi lên xe

- Dạ, cám ơn mấy chị, cám ơn em Khánh Trang. Tuần sau mấy chị có đến đây không? Cho em gặp. Được không?
- Chưa biết đi chỗ mô. Muốn gặp Khánh Trang thì nói, chớ gặp tụi ni màn chi. Lần sau, đến đây tụi ni tổ chức lễ cưới cho hai ôn mụ (ông bà), là cô dâu Khánh Trang và chú rể eng Phó si tình.

Thời còn đi học, hắn cũng có bạn gái, cũng rủ nhau đi coi hát, ăn quà rong, vui đùa, chọc ghẹo nhau nhưng rồi quên đi. Không hiểu sao, khi gặp cô Khánh Trang hắn đâm nhớ cô ta đến ngẩn ngơ. Cô hồn nhiên, vô tư mà làm vẻ người lớn nên trông rất dễ thương. Khi cô cười, phô hàm răng trắng đều, môi hồng, đôi mắt đen nhánh, thông minh, nhìn hắn thân ái, dịu dàng. Hắn cảm nhận được tình cảm cô dành cho hắn.

Một buổi sáng Thứ Bảy, hắn dậy sớm, chạy xe vô chùa Từ Hiếu, không thấy ai, qua lăng Tự Đức cũng không! Hắn chạy vòng lên đồi Thiên An thì thấy các cô đang đuổi nhau, tiếng cười nói, náo nhiệt cả một góc rừng. Thấy hắn lò dò đến, các cô ngưng cười, tò mò đứng nhìn. Cô đầu đàn, Tiểu Thu, chặn hắn lại

- Eng kia, đi mô rứa? Chỗ con gái, đến màn chi?
- Bữa trước, chị có hứa cho em gặp Khánh Trang

Cô kêu lên

- Khánh Trang mô rồi. Ra mà gặp cái eng bị mi bắt mắt hồn, mắt vía đây ni

Các cô đẩy Khánh Trang ra đứng trước hắn. Cô đứng yên nhìn hắn, không cười. Mái tóc đen, dài, rủ xuống đôi ngực nhỏ. Quần jean, áo trắng ôm lấy thân hình thon gọn, hài hòa, tinh khiết. Các bạn cô im lặng, như nín thở vì ngạc nhiên. Lần đầu trong đời, các cô được thấy đôi mắt si mê đến ngây dại của một anh con trai đang chiêm ngưỡng cô bạn Khánh Trang của họ. Cô Tiểu Thu lên tiếng

- Tụi ni làm mai cho hai ôn, mụ (ông, bà). Ôn, mụ nói đi! Anh yêu em, em yêu anh. Chú rể tương lai nói trước

Hắn nói

- Cả tuần nay anh mất ngủ

Cô hỏi

- Răng rứa? (vì sao?)
- Nhớ em Khánh Trang
- Mất ngủ mấy ngày thì chết?
- Mất ngủ sinh bệnh mới chết

Cô mím môi, nhìn hắn, mặt lạnh tanh

- Em biết. Đó là bệnh tương tư. Khi mô anh chết, cho em biết. Em đến khóc đưa tiễn anh ra nghĩa trang buồn

Cả bọn chưng hửng! Một cô kêu lên

- Khánh Trang! Răng mi tàn nhẫn với người ta rứa mi?

Không nói một lời, hắn quay lưng, xuống đồi. Có tiếng kêu “Anh Trương Chi ơi là anh Trương Chi!”

Hắn tự ái. Giận các cô, giận lây qua Khánh Trang, tuy biết rằng các cô tưởng hắn cũng là sinh viên với nhau vì hắn mới ra trường, tuổi chưa đến ba mươi, nên chọc ghẹo cho vui. Thực ra là lỗi của hắn. Làm công chức mà ăn mặc xuề xòa, đi lang thang, lại tán tỉnh các cô gái, chẳng ra “thể thống chính quyền” gì cả! Hắn cứ tưởng mình còn tự do như thời sinh viên mà không biết rằng, khi đã là công bộc của dân, thay mặt cho chính quyền, dù trong quần hạt nhỏ, cũng phải chừng chặc, nghiêm trang, người dân sẽ nhìn hắn để đánh giá chính quyền. Từ đó, hắn mới để ý đến trang phục, tư cách của mình. Áo quần bỏ giặt ủi, thẳng nếp. Thái độ, cách giao tiếp như người lớn. Hắn không lang thang ngắm cảnh ở các nơi vắng vẻ vào ngày cuối tuần mà đi dạo phố, vào các tiệm sách, xem phim với các bạn.

Một buổi sáng Chủ Nhật, hắn cùng vài người bạn đứng trước rạp Tân Tân chờ xem phim. Hắn bỗng thấy từ cửa Thượng Tứ mấy cô gái, trong đó có cô Khánh Trang, đang đi đến. Vì giận họ, hắn làm như không thấy. Các cô cũng tinh bơ đi qua. Đi được một quãng ngắn, bỗng nhiên cô Khánh Trang đi chậm lại, cô quay nhìn hắn, đưa bàn tay lên, vẫy nhẹ rồi đi nhanh theo các bạn. Cơn giận bỗng tiêu tan. Hắn lại thấy cô Khánh Trang đẹp và hiền lành như trước kia. Hắn đoán chừng, phải có nguyên nhân nào đó khiến cô, trước đây, phải đối xử như vậy.

Một lần khác, vào buổi chiều, đang tìm một quyển sách trong nhà sách Ưng Hạ thì cô Khánh Trang vào, đứng bên cạnh. Cô mặc áo dài trắng như nữ sinh trung học. Hấn quay nhìn, cô cười, hấn cũng cười. Cô thì thầm

- Em xin lỗi nghe! Bữa đó...
- Anh biết mà. Em đừng bận tâm. Em giả bộ ghét anh. Phải không?
- Sợ tụi bạn. Tụi hấn mà méc ba mẹ em thì em chết
- Bữa nào cho anh gặp, được không?
- Sáng thứ bảy, anh lên dòng Thiên An sớm, chờ em phía sau tu viện, không ai thấy, nếu tụi em có đi chơi ở đó thì em sẽ đến với anh, nhưng chỉ vài phút thôi. Tụi hấn nghi ngờ thì nguy cho em
- Anh chỉ cần nhìn thấy em, dù một giây, cũng mừng rồi

Cô ngập ngừng

- Em cứ nghĩ đến anh hoài, đến mất ngủ...
- Em mất ngủ từ bao giờ?
- Từ buổi sáng, thấy anh ở chùa Từ Hiếu. Em thấy anh dễ thương. Lúc đó, điều em sợ nhất là anh đã có người yêu, nên em mới hỏi...

Hấn lắc đầu

- Anh chưa yêu ai. Cho đến khi gặp em

Hấn cầm một quyển sách, mở ra như chăm chú đọc, nhưng thì thầm với cô

- Em đứng cạnh anh. Anh mừng run cả người. Em có thấy tay anh run không?
- Dạ có thấy. Em cũng đang run muốn chết! Thôi. Em về nghe!
- Cho vai anh chạm vai em. Được không?
- Dạ được!... Em về nghe!

Cô bước ra khỏi nhà sách, hấn cũng ra theo, cách cô một quãng ngắn. Thỉnh thoảng cô quay nhìn phía sau, thấy hấn nhưng không tỏ vẻ gì. Hấn như người mộng du, mắt đăm đăm nhìn tà áo dài tha thướt, mái tóc dài phủ bờ vai, dáng đi dịu dàng của cô, chân hấn bước bừa tơi trước, vấp vào mấy bà bán hàng rong, trán suýt đập vào trụ đèn. Đến cuối đường Trần Hưng Đạo, cô lắc đầu, tỏ ý không muốn hấn đi theo nữa. Rồi cô khuất dạng chỗ ngã rẽ vào đường Phan Bội Châu. Nhờ sáng kiến đó, hể bọn con gái đi chơi ngoài trời trên đồi Thiên An thì cô Khánh Trang đến với hấn, dù chỉ năm, mười phút. Hai người ngồi bên vách tường đan viện Thiên An, khuất sau những cây thông um tùm, ai có đi ngang cũng không thấy được. Cô thường ngồi tựa đầu vào vai hấn, tay bút từng cánh lá, thì thầm

- Em ước được ngồi mãi bên anh như ri, suốt đời

Hấn nhìn cô, cười

- Cứ ngồi mãi cho đến chết. Phải không?

Cô lắc đầu

- Chết răng được! (chết sao được) Em với anh thành tượng đá chứ! Tượng đá rêu phong nhưng không tan rã, không chia lìa. Cứ ngồi hoài như ri (như thế này)

Hấn kéo cô sát vào lòng, hôn lên trán cô

- Em dễ thương quá! Anh sẽ yêu thương, lo lắng cho em suốt đời. Anh có viết chút đỉnh. Anh sẽ viết về chuyện hai đứa mình, sau này về già, hai đứa đọc lại, có lẽ vui và cảm động lắm
- Em cũng có làm thơ. Chẳng hay ho gì nên không đề tên thật
- Nữ sĩ của anh bút hiệu gì?
- Gì mà nữ sĩ! Tên Hoa Trang. Nhớ nghe! Chỉ riêng anh biết tên Hoa Trang thôi
- Anh nhớ! Khi gặp riêng, anh gọi em là Hoa Trang. Hoa Trang của riêng anh

Về sau, hình như các bạn biết chuyện hẹn hò của hai đứa nhưng làm lơ. Nhiều khi cô ngồi hàng giờ với hấn, cho đến trưa, nghe bạn kêu, cô mới vội chạy về.

Mùa hè đã đi qua, sinh viên, học sinh lại đến trường, không còn tụ tập đi chơi ngoài trời nữa. Hấn không còn được gặp cô Khánh Trang. Thế nên, mỗi cuối tuần hoặc buổi chiều, hấn lang thang trên các con đường Trần Hưng Đạo, Phan Bội Châu, mong gặp được cô Khánh Trang cho đỡ nhớ. Thỉnh thoảng các cô, trong đó có cô Khánh Trang, đi trên đường Trần Hưng Đạo, nhưng hai bên vẫn tăng lờ, như không thấy gì. Nhưng hấn biết và chờ đợi, cô Khánh Trang sẽ đi chậm lại, quay nhìn hấn và tặng hấn một nụ cười. Kể ra như thế cũng đủ cho hấn vui hưởng cuộc đời, nhưng có một lần, gặp nhau, thay vì đi thẳng, các cô chặn hấn giữa đường, cô Tiểu Thu nói

- Chia buồn với anh nghe, Khánh Trang sắp lên xe hoa rồi. Đừng gặp Khánh Trang nữa nghe!
- Thì trước giờ tôi cũng chỉ nhìn thôi!
- Tụi ni không muốn làm khó, nhưng anh nói chuyện với Khánh Trang là tụi ni bị vạ lây

Trong lúc đó, cô Khánh Trang xây lưng lại với hắn, yên lặng chờ các bạn rồi đi tiếp.

Từ đó, hắn không còn thấy Khánh Trang đi ngoài phố với chúng bạn nữa. Các bạn cô cũng làm như không có hắn trên đời này. Hắn thấy chán nản và buồn. Càng nhớ cô Khánh Trang hắn càng quyết định rời Huế vì mọi nơi, đường phố, lăng tẩm, chùa chiền... nơi nào cũng hiện hiện hình bóng Khánh Trang. Hắn làm đơn xin đổi lên Cao Nguyên và chờ được thuyền chuyển. Thừa Thiên, Huế năm nào cũng có bão lụt. Người ta thường bảo nhau “*Ông (Trời) tha nhưng Bà (Thủy, lũ) không tha, làm cho một trận hăm ba tháng mười*” Nghĩa là phải chờ cho đến hết ngày hăm ba tháng mười âm lịch mới biết chắc năm đó hết bão lụt. Vì đôi khi ở Huế trời tạnh ráo, nhưng trên Trường Sơn mưa lớn, vậy là nước lũ tràn xuống. Phần thượng nguồn của sông Hương, sông Bồ, nước chảy giữa những vách đá dựng đứng nên dồn xuống đồng bằng rất nhanh và mãnh liệt. Ở thôn quê, nửa đêm nghe nước réo ngoài sông, giật mình mở cửa, nước đã vào đến nhà!

Năm đó bão lụt lớn, ngoài đường nhiều cây cỏ thụ đỗ ngổn ngang. Quận Nam Hòa, nơi hắn làm việc, thật là bị thảm. Nhà cửa bị gió giật, mái, vách bay tứ tán. Bà con bơ vơ, co ro trong mưa lạnh. Đa số đồng bào là người tỵ nạn Cộng Sản. Họ ở trong các mái tôn (tôle) do chính phủ cấp, ngày ngày đi làm mướn hoặc khai khẩn các rẻo đất mà dân địa phương bỏ hoang để trồng khoai, sắn, bắp sống qua ngày. Trước kia họ cũng có ruộng vườn ở các thung lũng phì nhiêu trong dãy Trường Sơn nhưng bị Việt Cộng về bắt đi bộ đội, dân công, đóng thuế, ủng hộ đủ thứ, lại thêm súng đạn hai bên bắn nhau, chịu không thấu, họ chạy về vùng Quốc Gia để được bảo vệ, giúp đỡ. Họ sống thật nghèo khổ, thiếu thốn. Từ ngày về làm phó quận Nam Hòa, hắn thường đến các hội thiện để xin cứu trợ. Hội Thánh Tin Lành, cơ quan Caritas (Công giáo), Hội Hồng Thập Tự Huế, Tổng Hội Sinh Viên Huế... thường đến các ấp phân phát thực phẩm, khám bệnh, phát thuốc, đắp đường, sửa nhà cho đồng bào. Ngay cả khi không có bão lụt, hắn vẫn đi vận động các hội đoàn đến các ấp chữa bệnh, tặng quà cho đồng bào nghèo.

Buổi chiều, sau một trận bão, đi làm về, hắn ghé hội Hồng Thập Tự. Anh Nghiên, chủ tịch hội đã chờ sẵn. Cả hai đồng ý sẽ đến các ấp bị nặng nhất trước tiên. Theo chương trình ngày mai, hội sẽ lên làng Đình Môn. Đây là nơi xa nhất, hẻo lánh nhất, nằm cạnh lăng Gia Long. Sáng hôm đó, xe của hội Hồng Thập Tự chở hội viên trước văn phòng quận, rồi đi đò máy ngược lên nguồn hữu sông Hương. Đến trưa thì mưa bắt đầu nặng hạt, nước dâng lên. Hắn vội thuê đò máy lên rước đoàn cứu trợ về, vì nếu còn nấn ná, nước chảy xiết, không có ghe đò nào dám lên đón cả. Vì xuôi giòng nên lúc về rất nhanh. Trời u ám, lất phất mưa và gió lạnh. Các hội viên co ro trong áo mưa, chỉ mong chóng về lại Huế nhưng xe của hội đã quay về rồi, đúng hẹn, chiều mới lên đón đoàn. Anh Nghiên, trưởng đoàn, đề nghị đi bộ lên Lăng Khải Định tránh gió. Lăng xây tựa vào một ngọn đồi, kiến trúc toàn đá thanh và cẩm thạch, theo kiểu lai căng nửa Âu, nửa Á. Hắn ra chợ Tuần mua bánh mì và đường cho các bạn đỡ lòng. Một bạn khác lấy xe gắn máy của hắn chạy về Huế gọi xe lên đón đoàn. Tuổi trẻ thật hồn nhiên, các đoàn viên vừa ăn vừa ca hát. Hắn và anh Nghiên cùng vài bạn ngồi ở góc Lăng chuyện trò. Trong lúc các bạn đang ăn uống, cười đùa, hắn đứng lên xin được có mấy lời cùng đoàn cứu trợ.

- Nhân tiện đây tôi xin thưa với anh trưởng đoàn và các anh chị hội viên hội Hồng Thập Tự Thừa Thiên, Huế. Trong thời gian qua hội đã dành nhiều ưu tiên cho quận Nam Hòa. Chính quyền cũng như đồng bào không bao giờ quên tấm lòng vàng của các bạn. Mong các bạn tiếp tục giúp đỡ đồng bào Nam Hòa. Ít lâu nữa, ông phó quận mới đến thay, tôi sẽ giới thiệu ông ta với các bạn

Mọi người ngạc nhiên

- Ủa, chớ eng đi mô?
- Tôi xin lên Cao Nguyên. Ở hoài một chỗ cũng chán...
- Có phải vì thất tình người đẹp nên bỏ Huế mà đi chớ chi?
- Cứ coi như vậy, cho có vẻ lãng mạn. Người đẹp lên xe hoa rồi! Nhắc lại thêm buồn

Có người hỏi

- Người yêu là em nào? Cho biết tên được không?
- Tôi cũng định hỏi xem có ai biết gì về cô ta không. Cô tên Khánh Trang
- Ở đây cũng có Khánh Trang. Khánh Trang mô rồi? Đứng lên cho ông phó coi có đúng là người đã bắt hôn, bắt vía ông ta không?

Trong đám đông, một cô đứng lên. Hắn kinh ngạc khi thấy đó là cô Khánh Trang. Hóa ra những cô đi chơi trên đồi Thiên An đều có mặt trong đoàn cứu trợ. Hắn không biết cô Khánh Trang có mặt trong đoàn. Vì người nào cũng mặc áo mưa, trùm đầu, khó thấy rõ mặt, vả lại hắn chẳng quan tâm đến ai cả. Ngay buổi sáng, lúc đoàn cứu trợ đến quận, cô Khánh Trang đã thấy hắn, mừng rỡ nhưng không dám đến gặp, vì ba mẹ cô đã cấm cô liên lạc với hắn. Khi cô Khánh Trang đứng lên, hắn sửng sờ

- Em ở đây mà anh tìm khắp nơi!

Hai người đứng nhìn nhau. Các bạn im lặng, mắt không rời ánh mắt si dại của đôi tình nhân. Hấn bước tới, cô Khánh Trang đưa hai tay ra, chờ đợi. Hấn ôm cô vào lòng, nhắm mắt lại. Cô tựa đầu trên vai hấn. Cô khóc. Lúc đầu, cô mím môi tự kìm chế nhưng rồi cô khóc oà, khóc nức nở. Hấn vỗ nhẹ lưng cô, thì thầm

- Cám ơn em. Em Hoa Trang của anh. Lâu quá, không gặp em. Anh nhớ em quá mà không biết tìm em ở đâu?

Cô nghẹn ngào

- Anh ở đây, thỉnh thoảng em còn hy vọng được nhìn thấy anh. Bây giờ, anh bỏ em, anh đi. Nhớ anh, em biết tìm anh ở đâu!

Nhiều cô bạn ứa nước mắt khóc theo với cô. Bỗng có tiếng kêu

- Xe lên đón đoàn đến rồi!

Mọi người đứng lên, lặng lẽ đi ra cho đôi bạn được tự nhiên. Cô tựa đầu vào ngực hấn yên lặng. Hấn luồn bàn tay vào tóc cô, chải ra sau và hôn lên trán cô

- Em lên xe. Các bạn đang chờ

Cô lắc đầu

- Em không đi đâu hết. Em muốn chết ở đây. Chết bên anh...

Hấn vỗ về

- Đi với anh một quãng đường ngắn nữa. Giỏi anh thương!

Cô ngoan ngoãn vịn vai hấn bước xuống tam cấp trước Lăng đến chiếc xe bên vệ đường. Ngồi trên xe, cô vẫn khóc thút thít. Cô bạn ngồi bên cạnh, ôm vai cô mà không biết nói thế nào để an ủi cô. Cô đưa tay ra, hấn đứng dưới đường, cầm lấy tay cô. Người lái xe chờ đến khi họ buông tay ra mới cho xe chạy. Cô vẫy tay “Nhớ viết thư cho em. Nghe anh!” Cả đoàn vẫy tay từ biệt hấn. Hấn cũng vẫy tay. Nước mắt ứa ra, hấn đứng nhìn cho đến khi xe khuất sau rặng cây phía xa. Tối đó anh Nghiễn, trưởng đoàn hội Hồng Thập Tự, đến rủ hấn đi uống cà phê. Anh nói là cả hội đều biết chuyện Khánh Trang và hấn. Nhưng ông bố Khánh Trang, là bác sĩ, thì ngăn cấm. Ông bảo Khánh Trang còn vài năm nữa sẽ tốt nghiệp bác sĩ, phải lo học... Hình như ông nhắm được một chàng rể tương lai cũng là bác sĩ. Không hiểu ông ta cấm đoán cách nào mà Khánh Trang đến hội ngồi khóc và nói

- Ba mẹ hỏi, em nói thật, ba mẹ giận, cấm em không được gặp anh ấy nữa!

Hấn rời Huế, lên Cao Nguyên làm việc mà hồn vía để cả ở Huế. Nghe cô, bà nào nói giọng Huế là hấn nhớ Khánh Trang đến thần thờ. Nhưng hấn không liên lạc với các bạn ở Huế để biết tin tức về Khánh Trang. Mỗi người đã có một định mệnh khác. Sợi dây đã bị cắt đứt. Hấn vĩnh viễn mất Khánh Trang.

Rồi mất nước, năm 1975. Sau bảy năm tù Cộng Sản, hấn không về quê mà ở nhờ nhà một người bạn ở Sài Gòn. Hấn mượn một chiếc xích lô đạp kiếm sống. Có hôm hấn ngủ luôn trên xe. Một thân một mình, hấn sống thành thoi, vô tư. Thế rồi có vụ HO đi Mỹ, lúc đó hấn lại nghĩ đến Huế, đến Khánh Trang. Hấn phải về thăm Huế một chuyến. Ngồi trên xe lửa gập ghềnh, huyên não vì tiếng bánh sắt, tiếng người nói, hấn phân vân bây giờ Huế ra sao, cô Khánh Trang ra sao? Đến Huế, hấn vào thành nội thăm người chủ nhà trọ trước đây. Hấn mượn chủ nhà chiếc xe đạp, sáng hôm sau hấn đạp xe lên vùng Nam Hòa thăm lại cảnh cũ. Lăng tẩm, chùa chiền vẫn thế, nhưng hấn thì đã khác xưa. Mất nước, hấn thấy mình không còn chút liên hệ gì đến nơi này nữa. Hấn lên đồi Vọng Cảnh nhìn về các thôn xóm của quận Nam Hòa, nơi hấn từng sống với đồng bào, những người dân nghèo khổ trong những ngày chiến tranh khói lửa, tang thương.

Hôm sau hấn dọn hỏi và được biết cô Khánh Trang có mở phòng mạch gần chợ An Cựu. Hấn quyết định đến thăm cô lần cuối. Chiều hôm đó, phòng mạch của cô đông khách. Hấn ghi tên vào danh sách khách chờ “Phó Nam Hòa” và lấy một số thứ tự cầm trên tay. Trong lúc chờ đợi, hấn phân vân, lát nữa vô gặp cô Khánh Trang, hấn sẽ làm gì, nói gì? Nếu cô không nhận ra hấn, không nhớ chuyện cũ thì sao? Có lẽ hấn sẽ khai một bệnh vớ vẩn nào đó cho xong. Ngồi suy nghĩ miên man cho đến khi nghe gọi đến số của hấn, hấn đứng lên bước vào phòng mạch. Một người đàn bà mặc áo choàng trắng, đeo kiếng trắng, hấn đoán là bác sĩ, đang chăm chú viết tên bệnh nhân (tên hấn) vào một mảnh giấy nhỏ, có lẽ là toa thuốc sẽ cấp cho hấn. Hấn vẫn đứng nhưng không dám nhìn mặt cô ta. Hấn mất bình tĩnh mà không hiểu mình đang sợ điều gì?!

- Mời ông ngồi!

Hấn ngồi xuống ghế đối diện

- Ông đau răng đây? (Bệnh sao đây?)

Hắn nhìn thoáng cô ta, cố nhớ lại hình ảnh cô sinh viên ngày xưa để so sánh với cô bác sĩ hiện tại

- Tôi chỉ cảm sơ sài

Cô đo áp huyết rồi móc ống nghe vào tai “Ông xây lưng lại” Hắn xoay người, hướng mặt vào vách, nhìn vào vắn mấy tấm hình chụp cảnh lẵng tẩm treo trên vách

- Ông nói tiếng Nam, lại họ Phó? Họ này hiếm lắm. Ông ra Huế bao lâu rồi? Ông đi công tác?
- Tôi vừa đến Huế hôm kia. Tôi có họ khác, tên khác, nhưng trước đây, người ta thường gọi tôi như thế. Trước bảy lăm, Thừa Thiên, Huế có nhiều người họ Phó. Mỗi quận có một người họ Phó. Phó quận Nhứt, Phó Quảng Điền, Phó Nam Hòa...

Hắn nói giọng đều đều trong khi cô bác sĩ đề cái ống nghe lên lưng hắn

- Ông hít mạnh vào... Thở ra từ từ... Không có gì đáng lo. Như vậy ở Huế có nhiều người họ Phó? Nhưng tôi chưa gặp hay biết ai có họ đó bao giờ
- Sau bảy lăm, mấy họ đó bị tru di tam tộc rồi, bác sĩ
- Ông nói chi lạ rứa! Có ai bị tru di gì đâu?
- Tru di từ từ
- Bây giờ ông quay lại, để tôi nghe ngực ông. Ông có bị ho, bị nóng lạnh, bị tức ngực, đau bụng hay mất ngủ gì không?

Hắn xoay người lại, đối diện với cô bác sĩ

- Mấy hôm nay tôi bị mất ngủ

Hắn vẫn không dám nhìn thẳng cô bác sĩ, nhưng hình ảnh cô sinh viên ngày xưa như hiện rõ trên gương mặt cô ta. Đôi mắt vẫn sáng lên, thông minh và đằm thắm như trước kia, nhưng làn da hồng mịn trên gương mặt hình trái xoan đã được tô lên một lớp phấn hồng và cuối mắt, ở khóe miệng đã có những nếp nhăn. Ngực cô ta, dưới chiếc áo choàng trắng, hình như lớn hơn. Ngực cô Khánh Trang, lúc trước, nhỏ như trái cam, tròn và căng cứng, da trắng hồng, thơm mùi con gái thanh tân

- Ông há miệng ra!

Hắn há miệng. Cô bác sĩ nhìn hắn và bỗng nhiên cô buông ống nghe

- Anh! Anh đến thăm em sao không báo trước? Em có bao giờ nhìn kỹ bệnh nhân của em đâu! Anh thay đổi nhiều quá! Anh chờ em một phút

Cô ra ngoài phòng khách. Hắn nghe tiếng cô nhỏ nhẹ “Tôi có người bệnh cần khám thật kỹ. Bác cảm phiền chờ hơi lâu một chút. Cám ơn nghe!” Hắn rung động cả thần trí. Câu nói dịu dàng từ ngoài phòng khách khiến hắn bồi hồi, nhớ Hoa Trang đến mềm lòng. Đúng là giọng nói của người yêu ngày xưa. Hắn tưởng như nghe cả tiếng gió thổi qua rừng thông, vi vu trên đồi Thiên An, nghe cả tiếng xôn xao của các bạn cô cười nói dưới chân đồi. Nhưng em Hoa Trang đâu?

Tiếng chân cô bác sĩ đi vào khiến hắn mở mắt ra. Cô ngồi đối diện với hắn, gỡ mắt kiếng đặt lên bàn và nhìn hắn mỉm cười. Nụ cười thân thiện, vui mừng. Hắn bỗng nhận ra là cô bác sĩ này và người yêu của hắn khác nhau. Cũng gương mặt đó, nhưng không còn nét ngây thơ, trong sáng của ngày xưa mà thay bằng thái độ chững chạc của người từng trải. Thời gian, bao nhiêu năm, đã tách rời hai người. Một cô sinh viên ngày xưa và một người đàn bà ngày nay. Hắn buồn quá. Cô Khánh Trang nhìn hắn

- Bây giờ anh kể em nghe. Sau khi rời Huế, anh đi đâu? Em có nghe anh lên Cao Nguyên, rồi sao nữa? Ủa! Sao anh buồn quá vậy?
- Xin lỗi bác sĩ. Tôi có người thân vừa mới mất. Bác sĩ có cho phép tôi được khóc trong lúc này không?
- Xin chia buồn với anh. Nhưng đời người, ai cũng phải đối diện với điều đó. Có lẽ đó là người thân nhất của anh?
- Tôi chỉ có người thân duy nhất đó thôi. Người đó, có lẽ bác sĩ còn nhớ tên
- Ôi! Cũng quen với tôi nữa? Anh có thể cho tôi biết tên được không? Vì sao người đó chết?
- Em Hoa Trang. Đã chết rồi!

Cô ngồi lặng người... Rồi cô thở dài, cô cầm lấy hai bàn tay hắn, thì thầm

- Đừng anh! Tội nghiệp em! Anh nhớ nào giết chết em. Giết chết Hoa Trang của anh?

Cả hai yên lặng. Không gian yên tĩnh lạ thường. Hắn cúi nhìn bàn tay ấm và dịu dàng của cô. Từ đôi bàn tay, hắn như thấy rõ Khánh Trang ngày xưa. Khánh Trang trong trắng và quyến rũ đã từng khiến hắn ước ao được mãi mãi nâng niu, ấp ủ. Cô thì thầm

- Em cám ơn anh vẫn còn nhớ đến Hoa Trang. Người đi xa bao giờ cũng mau quên hơn người ở lại. Thời thế đổi thay, ba mẹ em mất rồi, bạn bè tan tác, chỉ mình em bơ vơ với những kỷ niệm cũ. Bao nhiêu năm rồi, em vẫn không quên được những ngày vô tư, đẹp đẽ của em với anh, với các bạn thân yêu. Nhiều khi cứ tưởng chuyện thời còn đi học chỉ là giấc mơ về một xứ thần tiên nào đó, vì hiện tại

quá khắc nghiệt. Nước mắt, nhà tan. Tan nát hết cả rồi! Em có về thành phố quê anh để tìm anh, nhưng chẳng ai biết. Em vẫn tự trách mình quá yếu đuối, để mất anh. Em hiểu được tình yêu nhưng không biết hạnh phúc là gì?

Cô thở dài. Rồi bỗng nhiên cô nhoẻn miệng cười, mắt sáng lên như vừa tìm thấy niềm vui

- Chỉ có anh. Nếu anh và em là vợ chồng thì dù khổ cực, dù xa anh, em nhớ anh, lo sợ cho anh cũng là hạnh phúc của em. Anh cười lên với em đi! Mừng với em được gặp lại anh

Hắn cười thiếu não

- Tôi mừng cho Hoa Trang. Trong hoàn cảnh bi thảm của miền Nam mà cô được như thế này là may mắn lắm rồi
- Khó khăn lắm mới mở được phòng mạch chui này đó anh
- Tôi đến thăm Hoa Trang lần cuối, tháng sau tôi đi Mỹ
- Anh đi với cả gia đình?
- Tôi chỉ còn bà mẹ. Tôi đi với bà cụ
- Hôm nào anh rời Huế?
- Vài hôm nữa. Huế buồn quá. Cũng may, có cô Hoa Trang vừa tặng cho nụ cười cũng an ủi
- Nếu anh ở lại lâu hơn thì cô Hoa Trang của anh sẽ tặng anh nhiều nụ cười nữa!

Bỗng nhiên hắn nhận ra. Cô Hoa Trang ngày xưa của hắn đã chết thật rồi. Cô Hoa Trang này chỉ là người bạn. Tại sao hắn không vui? Hắn vừa có một cô bạn mới. Cô Khánh Trang như cũng vừa nhận ra điều đó. Bao nhiêu năm xa cách. Tình yêu sôi nổi của thời sinh viên đã lắng xuống, chỉ còn tình thân ái đằm thắm và tín cẩn nhau của hai người bạn thân. Cả hai nhìn nhau cùng cười, lòng thanh thản. Hắn ôm cô Khánh Trang, hôn lên trán cô. Cô nói

- Sáng mai, lúc tám giờ, em mời anh đi điếm tâm với em

Hắn làm bộ e ngại

- Ăn điếm tâm hay ăn đòn?

Cô véo vai hắn

- Không có đâu!

Khi tiễn hắn ra, vì có bệnh nhân nên cô làm nghiêm

- Sáng mai ông đến sớm, tôi mới có thì giờ khám kỹ hơn. Chào ông!

Ra khỏi phòng mạch, đi được mấy bước, hắn bỗng khựng lại. Hóa ra hắn đã trắng tay. Quê hương, đất nước đã vào tay kẻ thù, sự nghiệp cũng không còn. Hắn ra Huế để tìm người yêu thì người yêu đã thành người bạn. Rồi đây, hắn sẽ lưu lạc đến một xứ sở xa lạ, nơi mà hắn chẳng thể hình dung được nó như thế nào? Nếu không mất nước, hắn không phải đi đâu cả. Trước đây, bao nhiêu sinh viên miền Nam du học, thành tài, đều về với quê hương. Hắn đi ra phía bờ sông, tìm một thềm đá bên sông An Cựu, ngồi lặng nhìn giòng sông. Buổi chiều vắng vẻ, êm đềm. Hai bên bờ sông không một bóng người, chỉ có hàng cây đang nghiêng mình, soi bóng trên mặt nước. Hắn nghiệm ra, đời hắn và mối tình của hắn, cũng chỉ như giòng nước đang lặng lẽ trôi, đã qua rồi thì không có cách nào trở lại được. Không còn gì. Hắn nhìn đăm đăm giòng sông và tưởng tượng. Nếu đi ngược lên thượng nguồn, sông An Cựu sẽ nhập vào sông Hương, đi qua những xóm làng yên tĩnh muôn đời. Kim Long, chùa Thiên Mụ, đồi Vọng Cảnh... rồi đến bến đò Tuần, đó là quận lỵ Nam Hòa, nơi trước đây hắn đã làm việc. Hắn nhớ đến những viên chức xã ấp thật thà, cần mẫn, nhớ đến đồng bào nghèo khổ vì chiến tranh. Hắn nhớ đến em Hoa Trang xinh tươi, đôi mắt đằm thắm, dịu dàng nhìn hắn, làn môi thanh xuân hé nở nụ cười. Cả hai, tay trong tay, đứng giữa rừng thông bạt ngàn trên đồi Thiên An...

Khám bệnh nhân cuối cùng xong, bác sĩ Khánh Trang dẫn xe gắn máy ra, khóa cửa. Cô bỗng thấy một chiếc xe đạp dựng ở vách phòng mạch. Có thể của bệnh nhân để quên. Cô chợt mỉm cười "Anh chàng này, cái gì cũng quên, chỉ nhớ mỗi một mình cô Hoa Trang! Buồn quá, ra bờ sông ngồi thở dài chứ gì?" Cô lấy khóa còng, khóa hai xe vào nhau rồi đi bộ ra bờ sông. Cô đến sau lưng mà hắn không hay biết. Cô đứng chống nạnh, giả giọng miền Nam

- Ê! Ông kia. Đừng thất tình mà nhảy xuống sông à nghe! Tui sẽ nhảy theo đó!...

Hắn quay nhìn. Cô cười

- Cho em ngồi chung với!

Phạm Thành Châu